

JOC NOU

Daniel O'Hara –sembla un pseudònim– ha publicat una novel·la curta titulada *El dia del client* a Empúries, en la qual aquest invent comercial anomenat *Gaixample* és el decorat de les aventures picants del jove protagonista, una mica passat de rosca, però servides amb una frescor, una franquesa i una lleugeresa notables. Deu ser la darrera obra explícitament gai publicada en català.

A València, Pre-textos acaba de treure una novel·la també de tema gai, de 800 pàgines, d'una gran qualitat literària, *Nadan dos chicos*, de l'irlandès Jamie O'Neill, i el decorat de la relació homoeròtica de dos nois és aquí el pes de l'Església catòlica a la societat irlandesa en el temps de la rebel·lió nacionalista del 1916. Si bé la primera obra corre el perill d'interessar sobretot el que abans en deien "un públic advertit", la segona pot arribar a tota mena de públic perquè la grandesa de la novel·la farà passar per alt les característiques sentimentals dels protagonistes.

Fa temps es va publicar aquí la traducció d'un assaig de John Boswell titulat *Matrimonio entre iguales: las uniones del mismo sexo en la Europa premoderna*, en el qual s'estudiava la litúrgia de les fraternitats o *adelphopoesis*, o sigui les germandats bilaterals del mateix sexe, tal com apareixien en els ritus ortodoxos, comparant-los amb les cerimònies dels matrimonis heterosexuales, demostrant que les unions fraternals sancionades per l'Església eren anàlogues als rituals dels casoris heterosexuales. En la polèmica que s'ha mogut ara per l'aprovació de les bodes gais, no he vist que es parlés d'aquest i altres estudis sobre el tema. Acaba de sortir una obra que incideix en bona part en l'es-

Teologies gai i lesbiana

EMILI TEIXIDOR

tudi de Boswell, *The friend* d'Alan Bray. L'autor aquí passa revista al llarg període en què dues persones del mateix sexe formaven unions conjugals, lliures i indissolubles a Europa i eren públicament consagrades i reconegudes als temples segons rituals cristians.

També parla dels egipcis i dels grecs i les seves tradicions, del rei Eduard II i del seu Piers Gaveston –que Marlowe va deixar-nos en el teatre– dels Ducs de Borgonya i el d'Orleans, d'Aquiles i Patrocle..., i dels cavallers enterrats a la mateixa tomba. I d'anècdotes, com la treta de Montaigne, d'un grup d'homes portuguesos que es van reunir a l'església de San Giovanni a Porta Latina, a Roma, per casar-se amb les "mesmes serimonies que nous faisons", dient que ja que els homes i les dones només podien dormir junts honestament si abans es casaven, ells volien fer al mateix, o sigui ser acceptats per l'Església amb les cerimònies i misteris prescrits. La cosa, doncs, no és tan senzilla com diuen els partidaris i els detractors de la llei. Per exemple, els gais radicals rebutgen la llei: és una regressió equivalent a convertir els prole-

taris en petits accionistes. O les protestes que va aixecar l'aprovació a Dinamarca el 1989 d'una llei semblant, perquè deien que ja només es casarien els gais i els capellans que encara no ho havien fet, i que només tindrien fills els immigrants kurds.

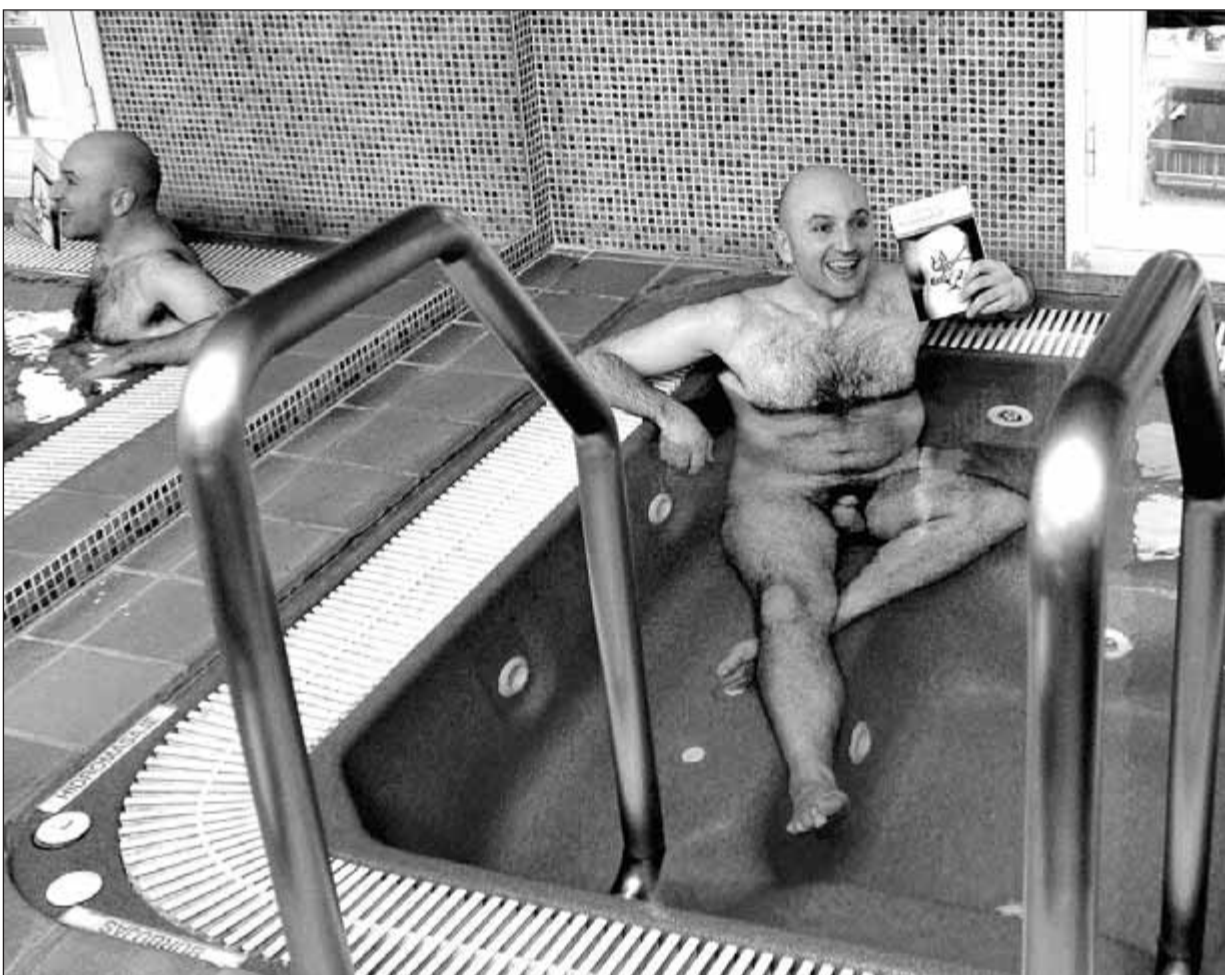
DIFERÈNCIA CRÍTICA

Per si les darreres novel·les i assaigs no fessin prou feix per

animar el debat, surt un volum titulat *Teologías gay y lesbiana*, subtitulat *Repeticiones con diferencia crítica*, d'Elizabeth Stuart a Melusina. És un tractat accessible amb referències a Karl Barth, a les teologies de l'alliberament, a Michel Foucault, a Paul Tillich... És la bona nova sobre l'alliberament gai en relació amb l'Església... protestant.

La complexitat de la matèria

reclama mans expertes. Però llegir que "no importa la capacitat de dos cristians per tenir fills, sinó per acceptar els estranys", o "només és possible superar la cultura pornogràfica si ens atrevim a estimar en el poder d'allò que és diví", i que "en el moment de morir, l'Església ensenya que totes les identitats seculares se sotmeten a un esborrament escatològic, i tot el que s'hagi escrit sobre el meu cos serà sobreescrit al seu torn pel meu baptisme", pot animar molta gent avorrida de la repetició constant de tòpics i condemnes que no creen cap espai per a una sola veu contrària.

JORDI GARCIA

DANIEL O'HARA TRACTA EL TEMA DELS GAIS DE MANERA DESINHIBIDA EN LA SEVA NOVEL·LA

PARLEM-NE

Quan anàvem a escola ens deien que "Plou i fa sol" era un cas de construcció impersonal, és a dir una construcció amb predicat però sense subjecte o entitat a la qual s'aplica el predicat. Després hem vist que el concepte d'impersonal era una mica més complex, com tot: no hi ha res que sigui tan simple com sembla a primera vista. I així, hi ha autors que també anomenen impersonal una construcció com "Han arribat tres autocars", on de fet hi ha un subjecte, "tres autocars", que concorda amb el verb ("han arribat"), però no és una entitat agent o causant, sinó que es comporta més aviat com un complement; per exemple, es pronominalitza amb "en": "N'han arribat tres", exactament com el complement de "He comprat tres CDs": "N'he comprat tres".

El concepte s'aplica també, ara de manera més aviat im-

pròpia, a uns altres casos, per exemple a l'oració "Han reconstruït el Pont del Diable" si volem dir "Hom l'ha reconstruït" i no pas "Els l'han reconstruït" (un "ells" conegut). Aquí certament no s'expressa l'agent; però, a diferència de "Plou", sí que hi ha agent, bé que és indeterminat o inespecífic: no sabem qui és però sabem que és una persona, algú, l'autoritat, l'encarregat de fer allò que s'expressa. Un altre cas és el de les anomenades precisament construccions pronominals de subjecte inespecífic: "Per Nadal es menja massa" o "Al juny es fan massa sopars de comiat". Aquí tampoc no hi ha subjecte ("Per Nadal es menja massa") o almenys no és el subjecte semàntic encara que sigui sub-

jecte gramatical perquè el verb hi pot concordar (a "Es fan massa sopars de comiat" el verb "fan" concorda amb "sopars"), però també sabem que sí que hi ha "algú" que és l'agent del fet expressat, com abans. És per això que algun lingüista diu que tots aquests casos són falsos impersonals.

Detinguem-nos en el cas de les construccions com "Han reconstruït"... Aquí hi ha un verb en una persona concreta (tercera del plural) que s'interpreta com a genèrica o inespecífica, no pas com la persona concreta assenyalada pel verb. Curiosament, en aquest cas hi podem trobar totes les persones gramaticals: la primera del singular s'utilitza en casos molt limitats, com veritats generals ("No puc demanar que

em respectin si no respecto els altres"); la primera del plural s'usa més ("Quan reclamem la igualtat entre les races i els sexes, sovint pensem només en nosaltres mateixos"); la segona del singular és prou corrent ("Si reclames perquè reclames, si no dius res perquè no dius res"), potser més que la del plural ("Si reclameu perquè reclameu..."). La tercera del singular només s'usa amb el verb dir ("Diu que ara tot anirà tan i tan bé") i la tercera del plural és la més habitual ("Han tornat a apujar la gasolina"). Observem que la tercera del plural no inclou els interlocutors: quan diem "Han apujat la gasolina" ho atribuïm a una tercera persona. Si no volguéssim que els interlocutors quedessin exclosos podríem usar la construc-

ció pronominal ("Ja s'ha elegit la nova junta") o bé la primera persona del plural ("Contaminem massa"). Doncs bé: els mallorquins, senyors, sí que poden usar la tercera persona del plural sense excloure els interlocutors. En la descripció de l'altre dia de mossèn Alcover hi havia un punt (no transcrit) que deia així: "Quina cosa més notable! El cel està ben estirat, no veuen un núvol, són devers les deu, el sol mos cau damunt ben bé de ple". Clarament vol dir no es veu o no veiem. I els vaig oferir també aquells versos de brindar, el darrer dels quals, un cop feta la invocació, deia: "Ara beven", és a dir "Ara beuen" o "Ara es beu", "Ara hom ja pot beure", "Ara ja podem beure". Josep M. Pujol m'ho interpretava, genialment, com una acotació de les que a les obres teatrals o als llibres de cerimònies van entre parèntesis: "(Riu i surt pel costat)", "(La presidenta dóna la paraula al conferenciant)". Bon estiu i fins al setembre.

"Ara beven"

JOAN SOLÀ